

Mit møde med Indien

"Skriv om dit møde med Indien og hvordan du på to år i gymnasiet og 10 dage i Indien er blevet verdensborger" (min formulering af opgaven). Dette er nemmere sagt end gjort – for ikke at sige umuligt. Mit møde med Indien var nemlig ikke bare et møde med et land, men et møde med mennesker, lugte, lyde, fattigdom og rigdom, som jeg aldrig har mødt tidligere, og ikke mindst mødet med en helt anden kultur. Er jeg så blevet verdensborger? Det er netop spørgsmålet, som man ikke bare sådan kan svare på.

Lige siden jeg for to år siden startede i 1.g på Rysensteen Gymnasium, har jeg og mine klassekammerater vidst, at vi i 3.g skulle til Indien. Vi har gang på gang fået ord som kulturforståelse og verdensborger banket ind i hovederne, vi er blevet undervist i indisk kultur, indisk religion og historie, og vi har lært, at vi skal være åbne og imødekommende over for andre kulturer. Vi har med andre ord været rigtig godt forberedt til vores GCP-rejse – vi har læst på lektien i to fulde år. Hvad der reelt ventede os, på den anden side af en 9 timers lang flyvetur, var dog noget helt andet end hvad vi havde lært om i skolen. Hvordan kan man forberede sig på at træde dødtræt ud af en bus ind i en mur af varme og fugt med 25 unge indere, der råber af glæde over vores ankomst, hvorefter man i skolens gæstehus får serveret indisk morgenmad bestående af brød med et tykt lag chilichutney – det stærkeste jeg nogen sinde har smagt? Svaret er, at det kan man ikke. Det er noget, som skal opleves. Når inderne står og siger "Oh, this is my favorite breakfast", og man bare ikke kan få den stærke chili-sandwich ned, og det, man allermest har lyst til, er at sove og få et koldt bad, er det pludselig en udfordring at være den ideelle verdensborger. Jeg ville jo gerne være høflig og imødekommende og gøre et godt indtryk på den første dag, men jeg spiste altså ikke engang en fjerdedel af den sandwich, jeg fik. Jeg havde ikke været i Pune i en time, og jeg følte allerede jeg overtrådte reglerne for, hvad vi har lært om godt verdensborgerskab.

Før jeg kom til Indien, må jeg indrømme, at jeg gik rundt med ideen om, at jeg nok var en ret god og ideel verdensborger. Jeg kunne stolt sige, at jeg havde været et helt år på udveksling i USA, hvor jeg boede hos en lokal værtsfamilie, og jeg havde været på kortere udvekslingsophold i både England og Holland. Jeg følte, at jeg havde opnået en bred

kulturforståelse og vidste præcis, hvordan man skulle begå sig i nye kulturer og blandt mennesker med andre vaner, værdier og en anden verdensopfattelse end min. At stikke en finger i jorden og forstå og acceptere andre kulturer – ja det var jo nærmest mit speciale. Hvordan kunne jeg, som garvet udvekslingsstudent, blive overrasket, chokeret eller hylet ud af at være i et andet land? Imens mange af mine klassekammerater før turen var en smule bekymrede for kulturmødet med det meget anderledes Indien, tænkte jeg, at denne korte tur ville blive som en leg for mig. Jeg har rejst i Asien før, og jeg troede, jeg vidste præcis, hvad jeg gik ind til. Jeg tog fejl! Igennem hele turen blev jeg gang på gang overrasket over, hvor meget uventet og nyt, jeg oplevede. I de første fire dage boede vi hos vore indiske værter i den ret pæne by Pune. Det var selvfølgelig meget anderledes end Danmark, men der var ikke noget, der som sådan chokerede mig, udover indernes til tider ekstreme gæstfrihed og gavmildhed. Da jeg ankom til min værtsfamilie, blev jeg budt velkommen med beskeden om, at det var en tradition at behandle ens gæster som sine guder. Det var noget både jeg og samtlige af mine klassekammerater i den grad fik at mærke! Der var ikke det, som skulle mangle af hverken mad, oplevelser eller overøsning med gaver til både mig og min danske familie. De fire dage skulle være perfekte – og for mit vedkommende gik de da også over al forventning! Anderledes var det, da vi efter opholdet i den relativt pæne by Pune, ankom til Mumbai. Her begyndte mine følelser og mit gode verdensborgerskab for alvor at blive sat på prøve. Prøvelsen var mødet med den ekstreme forskel imellem rig og fattig.

Gadebørn er et stort problem i Indien, og især i Mumbai, hvor det menes, at der er mere end 37.000 børn, der bor på gaden og forsørger sig selv. Dette var jeg udmærket klar over, før vi kom til Indien. Jeg havde som sagt læst på lektien og fået at vide: "Giv dem ikke penge! Gå videre, når de tigger! Ignorer dem og kig væk, hvis de hiver dig i armen eller bliver nærgående!". Men ingen lektie, intet billede, ingen kulturforståelse kan nogensinde forberede dig på at en fattig, femårig, forældreløs dreng kigger på dig og tigger om mad. Intet kan forberede dig på at se en ung, usoigneret og urimeligt tynd pige sidde med et slapt barn i armene, og du er i tvivl om barnet sover eller måske er besvimet eller dødt pga. varme og sult. Jeg havde troet, at jeg sagtens kunne ignorere det, for jeg ved godt, at verden er ond og fuld af fattigdom – vi hører jo om det næsten hver dag og ser billeder i fjernsynet og på internettet, men at se det med egne øjne er en helt anden sag. Jeg var på randen til at græde mange gange, når jeg så gadebørnene tigge. Men hvorfor græde? Børnene får det jo ikke bedre af, at jeg har

ondt af dem. Et par gange prøvede jeg at give nogle børn en is, en kiks eller en bolle, og at se deres ansigter lyse op over så lidt var hjerteskrærende. Der var endda en lille dreng, der kom og bad om at få resten af min halvtomme vandflaske. Jeg følte mig hjælpeløs, for jeg ved jo godt, at det, jeg gav, ikke gjorde nogen som helst forskel for børnenes liv generelt. At gå side om side med børn, der vil tigge for at få så enkel en ting som rent vand, synes jeg var svært. Meget sværere end jeg havde regnet med. At mange indere må leve med at se disse scener hver dag, har jeg svært ved at forstå. Er det så bare mig, der ikke forstår den indiske kultur? Min forståelse blev ikke bedre af en oplevelse jeg havde på den sidste dag i Mumbai.

"Hello Madame. Welcome to Malabar Hill Club." Sådan blev jeg og fem venner modtaget af receptionisten i en 'Country Club' i Mumbais rigeste kvarter. Jeg var blevet inviteret til frokost af et rigt indisk ægtepar, som havde kontaktet mig igennem min værtsfamilie i Pune. Deres "undskyldning" for at mødes var, at jeg skulle tage en elektrisk transformer med hjem til deres søn, som studerer i København. Vi fandt senere ud af, at det nok også handlede om, at de gerne ville mødes med nogle europæere og flashe i Country Clubben, at de havde "venner" i Danmark. Derudover gav det dem også rig mulighed for at prale med alle de firmaer, de ejede, hvor mange marathoner de løb om året og hvor mange vigtige eller kendte personer, de havde hilst på, alt imens vi fik serveret den ene lækre ret efter den anden med 5 tjenere svansende rundt kun for at servere for os. Det føltes underligt og forkert, når man lige var kommet ind fra gader fyldt med tiggere og fattige. Der er som sådan ikke noget galt i at have mange penge, og man er vel heller ikke forpligtet til at give dem alle til gadebørn, bare fordi man bor i Mumbai, hvor fattigdommen er stor. Men det, der virkelig provokerede mig, var, da kvinden sagde, at hendes største drøm for Mumbai var, at der kom cykelstier og bedre fortove, så hun kunne løbetræne udenfor. Det undrer mig, at enhvers største drøm for Mumbai ikke er, at der ikke længere er børn, som sulter og lever på gaden. Det er måske her, jeg endnu engang fejler som den ideelle verdensborger. Måske bør jeg ikke komme med mine danske idealistiske holdninger til, hvordan Mumbai bør se ud. Jeg har måske ikke forståelse nok for, at fattigdom altid har været en så almindelig del af alle inderes hverdag, at den til sidst bliver næsten usynlig. Man indser måske efter noget tid, at det er et problem, der ikke bare lige forsvinder. Uanset hvad vil jeg nu alligevel stå fast ved mine danske værdier om, at man bør hjælpe dem, der ikke har så meget som en selv. Værdierne ligger så dybt i mig, at jeg ikke bare kan lukke øjnene for den enorme kløft, der er imellem rig og fattig i Indien, når jeg vil forstå deres

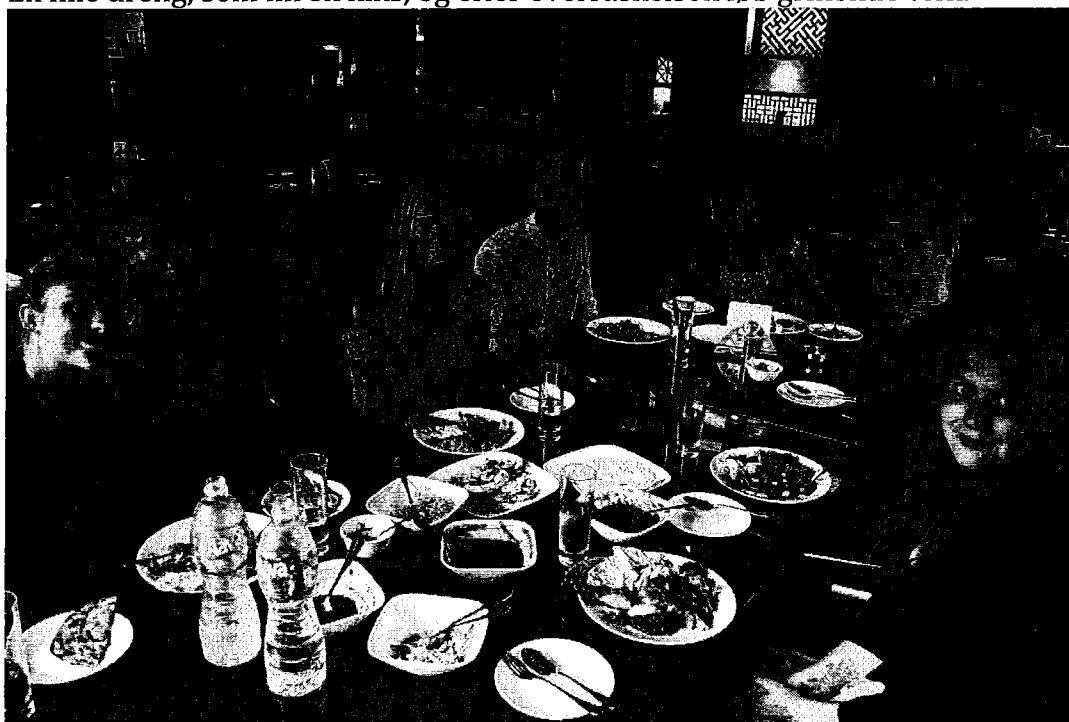
kultur. På trods af dette sagde jeg intet til den rige kvinde - jeg nikkede og smilte, blot for at være en god verdensborger.

Nu er jeg kommet hjem til vores lille smørhul - men fattigdommen raser jo stadig i Indien. Gadebørnene kæmper videre for at overleve, imens jeg sidder her i Danmark og kan prale af, at jeg "klarede det". Jeg klarede det endda uden at blive syg, fordi jeg kun spiste på pæne restauranter og drak flaskevand - gadebørnenes restaurant er en skraldespand med madrester. Herhjemme går alting bare videre, som om intet var hændt, men noget inde i mig har ændret sig. Jeg ved godt at det lyder som en cliché, når jeg siger at rejsen til Indien har sat mit liv i perspektiv. Men det **har** den, og jeg er klart begyndt at værdsætte de muligheder, jeg har, meget mere, end jeg gjorde før.

Er jeg så blevet verdensborger nu? Eller var jeg det allerede før? Eller kommer jeg måske aldrig til at blive det? Svaret på dette kommer vel an på, hvad definitionen af en verdensborger er. Hvis det er en, der ved præcis, hvordan man skal begå sig, når man kommer til et nyt land med en ny kultur, og som forstår alle verdens kulturer 100 %, så er jeg det ikke. Jeg har lært, at jeg aldrig kan vide, hvad der venter mig i et land, jeg ikke selv har besøgt. Dette afskrækker mig dog ikke fra at rejse - tværtimod gør det mig mere nysgerrig efter at se, hvordan der er i de mange dele af verden, jeg ikke har set endnu. Men hvis en verdensborger er en, som har respekt og forståelse for, at andre kulturer, traditioner, holdninger og livsformer kan være forskellige fra ens egen, en der ser ud mod verden med et åbent sind, og som kan navigere rundt på forskellig vis, afhængig af det land og de mennesker man befinder sig iblandt, så vil jeg sige, at jeg er godt på vej til at blive en god verdensborger - men der er vel altid plads til forbedringer?

En lille dreng, som fik en kiks, og efter overraskelsen løb grinende væk.

Til frokost på Malabar Hill Club

5: India

Træt, svedig og udmattet satte jeg mig ind i bilen med den indiske pige og hendes familie, uvidende om hvad der ventede mig de næste ti dage.

Sådan startede min ti dage lange studietur til Indien. Ti begivenhedsrige dage, der skulle lære mig meget om ikke alene en anden kultur, men også om mig selv.

Som elev på Rysensteen Gymnasium, med en global profil, støder man ofte på ordene medborgerskab, verdensborger og kulturforståelse. Og det var da også med disse ord i hovedet, at jeg mødte spændt op i Kastrup Lufthavn for lidt over tre uger siden. Som en del af Rysensteens Global Citizenship Program skulle min klasse og jeg på en begivenhedsrig studietur til et af de største lande i verden, Indien. Og nok har man hørt meget om Indien, om det anderledes miljø og landets specielle kultur, og i to år er vi blevet forberedt på hvad der ventede os. Alligevel formåede Indien at chokere mig. Da vi, alle noget trætte, blev kørt fra Mumbai Lufthavn til Pune, skød der på den ene side højhuse op, kasinoernes neonlys gav genskær, og de femstjernede hoteller kæmpede om kap for at have den mest udsmykkede facade. Noget anderledes var dog det syn, der mødte en, hvis man vendte hovedet til den anden side. Her kæmpede slummens bliktagere for at holde sig oppe, hunde med kun tre ben haltede hen til nærmeste vandpyt, og mennesker med kun en trævl på kroppen rendte barfodede rundt med ansigtet mod jorden og en gren dybt i mudderet søgende efter den næste gyldne dåse. Det var stærke billeder der mødte en... billeder der lige pludselig ikke blot er en dokumentar der ruller over dit TV eller billeder din lærer maler for dig, mens han taler varmt om de kulturelle forskelle. Nej, man står nu midt i det. Midt i ekstrem fattigdom, midt i ekstrem velstand, midt i varmen, midt i det hele. Og pludselig tænker man over, hvordan et land kan være så kontrastfyldt, så farverigt og så anderledes?

Da rejsen var en del af Rysensteens GCP-program, var ideen med rejsen at vi som unge mennesker i en globaliseret verden skulle blive klogere på en anderledes kultur og forstå, hvad der ligger bag det kulturmøde, der finder sted, når vi som unge danskere skal interagere med de unge indere vi boede hos, og med landets kultur som helhed. Men hvad ligger der egentlig bag et begreb som

kulturmøde? Slår man det op lyder forklaringen således, "*møde mellem forskellige befolkningsgruppers levevis og forestillingsverden*"¹. Men hvordan håndterer man dette møde?

Ganpati bappa moriya! Skrålene lød overalt i gaderne og stortrommernes slag dunkede i ørerne. I stuen var hele familien samlet og i kor blev de hellige remser fra tidernes morgen reciteret. Offergaverne blev givet, ritualer sirligt udført og ønsker hvisket. Alt sammen for den lille elefantfigur, der for en stund havde overtaget den mest centrale plads i stuen fra fjernsynet.

Alt dette var meget nyt for mig. Ordene, maden, musikken og ritualerne var alle meget anderledes og forskellige fra det, jeg kender hjemmefra. Jeg stod pludselig over for en helt ny og anderledes måde at definere "festival" på. Da jeg hjemmefra hørte, at vores besøg i Indien faldt sammen med, den årlige Ganesha-festival, gav det straks associationer til arrangementer som fx Distortion. Hvad der mødte mig i Indien var imidlertid ikke blot en række dage, hvor man dansede lidt rundt i gaderne. Skal man sammenligne det med noget, vi kender hjemmefra, er det snarere en blanding af Distortion og juleaften. Helt ligesom Distortion var inderne ude på gaden til langt ud på natten. Som jeg havde forestillet mig hjemmefra, sang, dansede og slog de sig fuldstændig løs. Men inden festen rykkede ud på gaden, skulle Ganesha-figuren bringes hjem i stuerne, den traditionelle mad skulle spises, og remserne skulle reciteres eller nærmest synges. Helt ligesom vi gør det rundt om træet juleaften. Det var sådan jeg blev nødt til at forholde mig til den overvældende og nye oplevelse, med sammenligninger til oplevelser og traditioner jeg kender hjemmefra. Er det så et tegn på at jeg ikke har ladet mig danne? Har jeg ikke forstået den anderledes kultur? Eller er det, at jeg benytter mig af de midler jeg allerede kender hjemmefra, et tegn på at jeg reflekterer over disse nye og anderledes traditioner og vaner, såvel som dem jeg er født og opvokset med?

Det kan være hårdt og ikke mindst svært at indgå i nye situationer. Og når man står som fremmed i en anden kultur, skal man have alle sanser åbne. For vil man indgå i sammenhænge, der er nye for en og ens erfaringer, må man jo tage ved lære. Man må lade sig påvirke, komme de kulturelle forskelle i møde og dermed give sig selv muligheden for at forstå og acceptere andre normer end dem man har fået med i rygsækken hjemmefra. Og det handler ikke kun om at forstå andres kulturer, livsformer og religioner. Nej, det handler i høj grad også om at lære sig selv og sine værdier bedre at kende.

¹ Ordnet: <http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=kulturm%C3%B8de>

Omringet af indere, der ønskede at tage billede, få et kram eller bare at snakke, var noget, vi som europæere stødte meget på, mens vi gik på gaden. Ud af det blå kunne der pludselig stå en inder foran dig, der ivrigt spurgte efter en selfie eller et venskabeligt kram. Såkaldt "personal space" var ikke noget man havde meget af i Indien. Og her er det pludselig, man også kommer til at tænke over sin egen livsform. For i Danmark er vi vant til, at træder vi ind i en bus, sætter vi os kun ved siden af en anden, hvis det er den eneste ledige plads, og når man går på gaden er blikket vendt nedad og man går i store buer uden om de andre på gaden. Det kan du ikke i Indien. Selvom vi ser det som høfligt at holde afstand til hinanden og ikke gå i vejen for hinanden, må man indse, at det ikke er sikkert mentaliteten er den samme i Indien, samtidig med at pladsen simpelthen ikke er til det. Du kan ikke bare gå uden om en forbigående, medmindre du ikke frygter at blive kørt ned. Og sådan er det i et land med 1 milliard mennesker.

Forståelsen for en anden kultur og evnen til at kunne reflektere over andres værdier er derfor en nødvendighed. Hvis man i dag ønsker at blive en del af jordens netværk, en verdensborger, og dermed kunne udveksle idéer og tanker, må man først opbygge respekt for hinandens forskelle i kultur og traditioner. Det indebærer, at man som individ lader sig engagere. At det i Danmark anses for uhøfligt eller ubehageligt at sætte sig ved siden af en fremmed, når der ellers er ledige pladser andre steder, er vigtigt at huske på ikke nødvendigvis er det alle steder. Engagerer man sig ikke i andres kulturer eller reflekterer over andres livsformer, kan det derfor hurtigt komme til at betyde konfrontationer parterne imellem.

Ligesom en hovedperson i en af litteraturens mange dannelsesromaner oplevede jeg at måtte overskride egne grænser, og mine grundholdninger blev stærkt udfordrede. For det er ikke kun gode ting, der følger én med tilbage. Voldsomme billeder af mishandlede dyr og små underernærede børn på gaden var også scener, man stødte på. Og det er her, det bliver rigtig svært at håndtere sådan et kulturmøde. For nok skal man lade sig påvirke, få erfaringer og indsigt for at kunne skabe en helhedsforståelse, et indtryk, men dette skal vel ikke nødvendigvis ske ved en accept af alle de ting, man oplever? Nok er det vigtigt, at man reflektere over alt det man støder på, men man er stadig et individ med holdninger til og forestillinger om hvordan ting skal bygges op. Derfor er det vigtigt, at man ser det at rejse som led i en dannelsesproces, der ikke nødvendigvis skal ændre en, men derimod kan kaste lys over hvem og hvad man er, og hvor man kommer fra?

Efter sådan en rejse er der mange spørgsmål og tanker der hober sig op. Man er kommet hjem med nye erfaringer og et nyt syn på sig selv og den verden man lever i. Men så kommer spørgsmålene: For når man har reflekteret over de mange nye erfaringer og erkender, at der er nogle man trods kendskab til kulturelle forskelle stadig ikke kan acceptere og forstå, skal man så handle på disse? Kan det være rigtigt at millioner af mennesker skal leve på gaden, fordi de ikke er en del af kastesystemet? Kan det være rigtigt at dyr skal leve på grænsen mellem liv og død, fordi det er billigst? Og hvis svaret er nej, hvad er så konsekvensen? Hvordan skal der handles? Og står man så selv med ansvaret for at handle?

Fortsætter kulturmødet i virkeligheden langt efter at man er kommet hjem? Refleksionerne og interessen for globalt engagement fortsætter i hvert fald. Én ting jeg er sikker på er dog, at jeg langt fra er færdig med min dannelsesrejse. Jeg har mange ting at lære endnu, og hvis der er noget Indien har lært mig, så er det, at man altid kan lære og erfare nye ting om andre kulturer, religioner og livsformer, men så sandelig også om sig selv.

5. INDIA

Hej, jeg hedder Sandra, og jeg kommer fra Danmark. Her spiser vi alle mulige forskellige retter fra alle mulige forskellige lande: spaghetti og kødsovs, sushi, blinis osv. Jeg ved ikke rigtig, hvad min kultur egentlig indebærer, selvom jeg har levet i snart 19 år; jeg ved dog med sikkerhed, at min kultur ikke indebærer at være stærkt religiøs, og jeg ved, at jeg ikke spiser hunde- eller menneskekød. Hvad den danske kultur egentlig er ensbetydende med, eller bare hvad min families kultur handler om, har jeg kun en svag antagelse om. Jeg føler mig meget dansk og i mindre grad europæer, vesterlænding og verdensborger.

Virkeligheden slog som et lyn ned et sted mellem min verdensopfattelse og mit følelsesmæssige center. Jeg tror, at sidstnævnte for en kort stund blev sat ud af funktion, hvilket nok var til mit eget bedste. For hvis jeg skulle kapere alle de følelser og al den empati, synet af det ultrafattige slumkvarter naturligt afføder for en *forkælet* dansker, der aldrig har oplevet, hvad det egentlig betyder at leve under fattigdomsgrænsen, ville jeg nok ikke være i stand til at erfare, hvad jeg sidenhen erfarede. Efter at have set film og læst bøger og artikler om Indien for at have en vis forforståelse om det land, jeg skulle rejse til, blev det tydeligt, at medierne ikke engang siger det halve om den fattigdom, der huserer i Asiens største slum, og selvom billeder og videoer af slumkvarterer har passeret mit synscenter, så var det først, da jeg blev direkte konfronteret med det, at det for alvor satte sig fast på nethinden.

Men hov!

Nok var slummet fyldt af skrald, bølgeplasttage og urenhed, men til min forundring måtte jeg sande, at paraboler også var en integreret del af hjemmene i slummene. Vi taler om mennesker, der lever nær sultegrænsen, men som alligevel tydeligvis har et tv! Teknologien måtte altså tillægges en kæmpe betydning i Indien, ligesom den tillægges høj betydning i vestlige lande. Værdierne for inderne i slummet var derved ikke så forskellige fra værdierne for danskerne, amerikanerne, franskmændene osv., hvis man tog teknologiens betydning i betragtning. Derimod adskilte andre ting sig fra det velkendte: tøj som sarier og kurtaer, den stærkt krydrede mad, duftene, gadesælgerne, atmosfæren, varmen og den kolossale interesse, inderne viste os blege skikkelser. Det vil sige, at det, der var anderledes, var det sanselige. Spørgsmålet er bare, om inderne også er så forskellige fra os med hensyn til personlighed?

Sagen er dog, at det at putte indere i samme bås, ville være det samme som at putte socialister og liberalister i samme bås og sige, at de er ens, fordi begge fløje vil det bedste for folket ud fra deres ideer. Men ingen tvivl om, at der er et træk i Indien, som er anderledes fra den danske; herunder deres udprægede gæstfrihed, som mange danskere kunne lære noget af.

Med globaliseringen og kulturmødet følger et ansvar. Lige pludselig skal man forholde sig til mennesker, der lever og begår sig anderledes, end man selv gør. Vi har godt nok altid skullet forholde os til andre mennesker, der måske har andre holdninger end os selv, men i et kulturmøde ligger der også et aspekt af en dybere forskellighed, der ikke kun grunder i en holdningssag. Det drejer sig om en fundamental anden livsopfattelse, et andet standpunkt og et helt andet udgangspunkt. Kun gennem åbenhed, tolerance og respekt samt en henlæggelse af fordomme kan man komme tættere på den anden kultur og begynde at reflektere over andres og egen kultur. Måske kan vi lære noget af hinandens kulturer, og måske vil kulturmødet udvide vores horisont. Eller hvad?

For det viste sig, da jeg var i Indien, at der ikke er forskel på, om jeg møder en inder, en franskmænd eller min nabo. Vi gør det meget sværere, end det er – efter min overbevisning. Kulturmødet bliver kun markant, når man observerer det udefra – indefra møder man bare nye mennesker, der har et andet syn på livet, men det vil også ske, når man møder sin bedstemor eller tager en tur på Christiania, når man kommer fra det fineste kvarter på Frederiksberg.

Som sagt har vi altid skullet forholde os til andre mennesker, og selvfølgelig kan det være mere anstrengende at skulle prøve at forstå en kultur meget fremmed fra det, man kender, men man skal altid forholde sig til mennesker, der er anderledes: rige, fattige, liberalister, socialister, racister, kristne, muslimer, hinduer, alvorlige mennesker, humoristiske mennesker, optimister, pessimister, sociale tabere, kærlighedsentusiaster, snobber og realister. Verden er mangfoldig på typer af mennesker, så kan man i realiteten snakke om, at man defineres af sin kultur i en verden, hvor assimileringen sker uden tvang eller ønske? Forskellighed gør stærk, som man siger – og verden ville da være kedelig, hvis vi alle kørte i Ford Mondeo og spiste leverpostejsmadder i vores cowboybukser og skjorteærmer, men globaliseringen medfører en ensretning på kulturer, som udvisker alt det, der før var forskelligt. Til gengæld er globaliseringen også et resultat af, at vi vil omgås hinanden og tager ved lære af hinanden – og er det ikke det, som kulturmøde egentlig handler om?

Forskellene var større førhen. I scenariet hvor en inder har forvildet sig til Danmark i begyndelsen af 1800-tallet og står og banker på døren, mens regnen vælter ned, vil danskernes stereotype reservation over for det fremmede formentlig komme stærkere til udtryk, end hvis det skete i 2015 i denne globaliserede, multikulturelle verden, hvor vi ser film fra andre lande, spiser retter, der stammer fra andre områder. Eller måske ville det faktisk være omvendt. Det ses jo, at hvis der er mange fremmede kulturer omkring én, så vil man have en tendens til at trække mere i en anden retning, end hvis der ikke var andre truende kulturer i området. Så selvfølgelig vil der altid sidde en eller anden halvfed, kulturkonservativ nordjyde, som hverken kan lide karry eller traditionel orientalsk dans. Det er jo let nok at få et forudindtaget, fordomsfuldt indtryk – og dette vil være skadende for kulturmødet, som bekendt ser man jo, hvad man vil, og hvis man har sat sig for, at et givent menneske er ondt, så kan det være svært at se, hvad det pågældende menneske gør, som er godt. Det samme gælder kulturer. Menneskets hjerne prøver som udgangspunkt altid at finde sammenhænge i ting, og det, den ikke har mødt før, forsøges puttet ind i de kognitive skemaer, den allerede er kender. Men denne sørgelige skæbne er nok heller ikke ham, der drager på opdagelsesrejse ud i verden. De, der jo netop rejser ud i verden, har jo et ønske om netop at møde andre kulturer, så det vil næppe blive et problem.

Men er jeg så en verdensborger?

Er jeg en verdensborger, når jeg kan se verden fra andre personers fra andre landes synspunkt, eller er jeg først verdensborger, når jeg føler mig ligeligt dansk og tyrker? Er jeg verdensborger, fordi jeg kan grine af det samme som en sydafrikaner, eller er jeg først verdensborger, når jeg kan reflektere over kulturer, min egen som alverdens?

Jeg føler mig som en verdensborger – jeg kan relatere til mennesker på et andet kontinent fire tidszoner væk. Jeg kan faktisk lettere snakke med folk på et andet kontinent, end jeg kan snakke med folk fra mit eget land. Måske er det, fordi min kultur ikke har rod dybt nok i mig, eller måske er det bare, fordi jeg har formået at åbne for en anderledes kultur. Men da jeg sad i flyveren på vej hjem fra Indien og mindedes oplevelserne, kunne jeg ikke rigtig sætte en finger på, hvor indere og danskere er forskellige. Jeg har været på besøg i Indien, hvor jeg oplevede en masse spændende, nye ting: hinduistiske ritualer, indisk adfærd, beklædning, udadvendthed og dans samt gæstfrihed og interesse for vesterlændinge. Jeg fandt dog ikke den indiske kultur så forskellig fra min kultur, at jeg følte, at jeg konstant skulle holde hvem jeg er fra døren.

Et eller andet stede havde jeg nok regnet med, at jeg i kulturmødet med Indien ville finde ud af, hvad jeg er, og hvad jeg ikke er, og ligeledes forstå min og danskernes kultur bedre. Men det, jeg endte med at finde ud af, var, at forskellene ikke er så udprægede som forventet, og at kulturen ikke er begrænsende for interaktioner. Måske er det, fordi min kultur ikke har slået dyb rod i mig, måske er det, fordi jeg formåede at være åben over for en anden kultur – eller måske er det bare, fordi mennesker et eller andet sted har nogle værdier som minder om hinanden, og det er i så fald ikke kulturen, der forhindrer en dialog mellem to mennesker af forskellig herkomst, nej, jeg tror, at det er individerne, der kan virke begrænsende. Måske via fordomme over for den andens kultur, men i ligeså høj grad, kan det også bare være en generel pessimisme med hensyn til andre mennesker.

Hej, jeg hedder Sandra, og jeg kommer fra Danmark. Selvom jeg ikke oplevede den indiske kultur så forskellig fra vores egen, og selvom jeg ikke lærte noget nyt om min egen kultur, så fik jeg dog udvidet min horisont, og jeg oplevede hinduismen tættere på, end hvad jeg ville gøre i Danmark, og jeg oplevede en fattigdom helt tæt på, som har udvidet min forståelse for verden. Jeg føler mig meget dansk og i mindre grad europæer, vesterlænding og verdensborger – men dog i allerstørst grad føler jeg mig bare som

et menneske.

Man har altid en forestilling om hvordan andre befolkningsgrupper lever, men i princippet ved man intet om andres kultur, før man selv har oplevet den.

Det er på samme tid også svært at sætte ord på ens egen kultur, specielt hvis man ikke har noget at sætte den op imod. På vores tur til Indien, fandt vi ikke kun ud af hvad det ville sige at være inder, men også hvad det ville sige at være dansker. Ubevidst gennemgik vi nok alle en form for dannelse gennem rejsen.

Forinden vi tog af sted til Indien havde vi lært en del om hinduismens grundprincipper og vi var alle åbne for at opnå en forståelse for deres kultur og tage del i deres hverdag.

En verdensborger er en person, der rummer to samfund, sit eget, hvor man er født, opvokset eller optaget i, altså det nationale – og det samfund hvor man blot tilhører menneskeheden, altså det universelle samfund. Man skal kunne acceptere kulturforståelse og pligter i begge samfund. I dag er det nemmere at være verdensborger end nogensinde før. Transporttiden er blevet betydeligt mindre, og det er blevet nemmere at komme rundt i verden og møde nye mennesker der har deres egne meninger, syn og perspektiv på livet, hvorved man kan undgå at blive snæversynet eller éndimensionel. Det sker dog nogle gange, at man simpelthen er for forskellige og har meninger om samme emne, der ligger for langt fra hinanden til at man kan mødes på midten. Ved sådanne kulturmøder skal man være åben for at forstå, at vi er en del af et større fællesskab. Vi skal lære at tage beslutninger, der gavner alle, ikke kun os selv. I dag er hele verden samlet, både via teknologien og ved hjælp af transport, således at en begivenhed på den ene side af kloden kan have en stor indvirkning på den anden side. Man bør lære at føle sig hjemme over det hele, både på internettet, men også ude i verden. Målet med at udvide menneskehedens forståelse for verdensborgerskab, er at gøre en ende på f.eks. ekstrem fattigdom. Vi må og skal forstå at alle gerne vil have de samme goder i livet, en god opvækst, mad hver dag, en uddannelse osv. Det handler om at gøre verden til et bedre sted at leve ved først at forstå andre kulturer og derefter bruge sin viden til at hjælpe de mennesker, der virkelig har brug for det. Der er mange mennesker der allerede kæmper for en bedre verden, f.eks. således at børn kan vokse op under gode forhold og kvinder kan opnå samme rettigheder som mænd.

Vi var med vores klasse i Indien i otte dag, hvor vi boede hos "forudbestemte" værtsfamilier i byen Pune, i fire dag, og derefter tog vi til Mumbai, hvor vi boede på hotel i fire dag.

De første fire dage i Indien var virkelig interessante. Min værtsfamilie behandlede mig som om jeg var en del af deres familie. Jeg følte mig godt modtaget og meget velkommen og tog del i deres hverdag og spiste og drak alt hvad de tilbød, jeg ville ikke bare mærke, jeg ville også smage Indien.

En af tingene omkring indernes tro, der til at starte med virkede overraskende, var at de tilbad den gud der i sidste ende vil destruere verden. Jeg viste stor interesse, for jeg havde aldrig været så tæt på en polyteistisk religion før. Men på grund af min kristne tro kunne jeg sætte mig ind i deres tankegang og forstå hvorfor de troede på disse ting. Der var en mening

bag hvert ritual, bag hver bøn. Deres polyteistiske religions guder havde hver en personlighed der beskrev dele af min monoteistiske tros Gud og nogle af dem beskriver endda det vi kalder djævlén.

Min mest grænseoverskridende oplevelse, imens vi var hos vores værtsfamilier, var sammen med min ven Jonas og hans værtsfamilie. Jeg var taget til Ganesha indvielsesfest i et "community" hvor en gruppe på ca. 50 teenagere havde øvet sig på at spille trommer og andre former for slagtøj, til dette års Ganesha festival. Efter de havde spillet i en halv times tid, dannede trommerne en cirkel, og alle ældre mænd gik ind i midten af cirklen for at danse. Som udlændinge skilte Jonas og jeg os klart ud, og vi var vel derfor en slags æresgæster. Vi blev trukket ind i midten af cirklen for at danse sammen med dem. Og på grund af den respekt jeg havde for dem og deres traditioner og den trang jeg har til at slå mig løs, kunne jeg bare ikke afslå. Det var utroligt sjovt, men også meget grænseoverskridende. Dette viste mig helt enkelt hvor glade de var for at dele deres højtids, tradition og kultur med andre mennesker uanset race og tro.

Denne oplevelse var, uden jeg på daværende tidspunkt vidste det, med til at omdanne mig til en person med fokus på globalt engagement, og det var en af de oplevelser, der havde størst indvirkning på mig under hele vort ophold i Indien.

Vi var nogle drenge der på et tidspunkt kom i snak med et par indiske teenagere angående alkohol. De fortalte os at alkohol blev der set meget ned på, og det var ikke noget de nogensinde ville overveje at indtage. Det virkede næsten som om de ikke kunne fordrage folk, der nød alkoholiske drikke. De fortalte: "Hvis man gik med en flaske med alkohol på gaden ville man muligvis komme i fængsel". Dette er en voldsom modsætning til dansk kultur og dansk ungdom, hvilket vi på samme tid fandt vældigt interessant og oplysende.

På grund af de mange kulturrige og tankevækkende oplevelser vi har haft i Indien, har vi dannet os et næsten "tæt" forhold til menneskene, der bor der og deres traditioner og syn på verden. Vi har været indlemmet i deres familie og deltaget i deres liv, vi har lært inderne at kende privat og har derfor et helt andet syn på dem nu, end vi havde før vi tog af sted. Vi har oplevet at være en del af dem for en tid og vi ved mere om hvorfor de gør som de gør og tænker som de tænker. Man får også nemmere empati med mennesker man tidligere har mødt, end man har for folk man kun har hørt om og måske har fordomme omkring. Det er blevet nemmere at forholde sig til et indisk barn, der lider nød, end en flygtning fra et andet land. Hvis GCP skulle få elever på Rysensteen til at deltage mere i aktiviteter, f.eks. med flygtninge der kommer til Danmark, skulle vi måske tage ud og besøge dem, bare for forstå hvem de er.

Det, man hører fra en tredje person om f.eks. flygtninge, er farvet af dennes perspektiv og informationskanaler, og derfor er det vigtigt at man kommer ud og ser sig om i verden og selv

opsøger information, ser forskellige kulturer og sætter sig ind i andre menneskers liv for at danne sig en personlig mening om hvem disse mennesker egentlig er.

Før jeg tog til Indien, følte jeg, at jeg allerede kendte andre landes kulturer, som f.eks. Sydafrika og Israel, fordi jeg tidligere har rejst i de lande og har fået venner og bekendte der. Jeg følte i virkeligheden ikke rigtigt at jeg vidste noget om Indien, udover det jeg havde hørt i skolen, og meget af det virkede fjernt for mig. Opholdet i Indien, har for mig som verdensborger, gjort mig mere forstående for kulturer fra østen og har også udviklet min navigationsevne i mit eget liv, således at jeg kan forstå det kulturelle samfund jeg er en del af. I Danmark er vi meget optaget af det der sker i vores egen lille baggård, hvilket vel er meget naturligt, men på grund af at verden hele tiden bliver nemmere og billigere og hurtigere at færdes i, bliver vi også hele tiden nødt til at forholde os til det, der sker omkring os. Og selvom vi ikke tager ud i verden, kommer verden hele tiden til os. For tiden sker det over vore nationale grænser via flygtninge, og dermed er vi alligevel nødt til at tage stilling og møde de mennesker som kommer til os, for at få hjælp. Dette er en ny realitet, der rammer os danskere hårdere end før, fordi det virker så massivt og håbløst.

Hvis der en dag kom indiske flygtninge til Danmark, ville alle fra vores klasse helt sikkert modtage dem med glæde, fordi vi har boet hos dem og været en del af deres familiekultur og følt os velkomne i deres land. Dette viser blot hvor meget et møde med et helt fremmed folkeslag, kan være med til at skabe en grundlæggende forståelse og imødekommenhed.

Vi skal alle blive verdensborgere. Vi skal udvide og udfordre alle menneskers smalsporede tænkemåde og måske få dem til at tænke som verdensborgere, med forståelse for andre kulturer, og vi skal forstå og acceptere at alle mennesker er forskellige.

GCP projektet er Rysensteens bidrag, til at lære eleverne hvad det vil sige at være og hvilket ansvar man har, som verdensborger. Lige så snart man begynder at få øjnene op for hvordan andre mennesker rundt omkring i verden har det, kan man ikke længere bare være ligeglad. Det handler meget om at tage ansvar, for det nationale, men i lige så høj grad om at tage ansvar for, og deltage i, det globale samfund.

"I have no country to fight for; my country is the earth, and I am a citizen of the world."

- Eugene V. Debs